

Vergaderjaar 2025–2026

31 568

Staatkundige vernieuwing van het Koninkrijk

Y

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juni 2026

De Algemene Maatregel van Rijksbestuur (AMvRb) Samenwerkingsregeling waarborging plannen van aanpak landstaken Curaçao en Sint Maarten (hierna: Samenwerkingsregeling) is sinds 10 oktober 2010 van kracht. Hierin is wettelijk vastgelegd dat voor de landstaken die Curaçao en Sint Maarten op het moment van de staatkundige hervormingen nog niet volledig zelfstandig konden uitvoeren, een plan van aanpak wordt opgesteld waarmee wordt toegewerkt naar de zelfstandige uitvoering van de landstaak. De voortgangsc commissie Sint Maarten houdt toezicht op de uitvoering van de plannen van aanpak.

Middels deze brief doe ik u de meest recente voortgangsrapportages toekomen. Vanwege de Samenwerkingsregeling bied ik deze periodieke voortgangsrapportages aan aan uw Kamer. Ook informeer ik u over de verlenging van de Samenwerkingsregeling in verband met de huidige looptijd tot 10 oktober 2026 en bied ik het ontwerp-koninklijk besluit aan voor een voorhangprocedure van vier weken.

Stand van zaken Curaçao

In februari 2017 heeft de Voortgangsc commissie Curaçao geconcludeerd dat alle plannen van aanpak landstaken Curaçao zijn uitgevoerd. Daarom heeft de Voortgangsc commissie Curaçao haar werkzaamheden per 1 juni 2017 beëindigd. Sindsdien heeft de Samenwerkingsregeling geen betekenis meer voor Curaçao.

Stand van zaken Sint Maarten

Sint Maarten heeft drie van de oorspronkelijke vijf plannen van aanpak voor de uitvoering van de landstaken afgerond. De plannen van aanpak voor het gevangeniswezen en de politie moeten nog worden afgerond. Nederland en Sint Maarten werken constructief samen in het verbeteren van de detentieomstandigheden op Sint Maarten. Gedurende de

afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet in de uitvoering van de openstaande plannen van aanpak. Desondanks volgt uit de meest recente rapportages van de Voortgangscommissie Sint Maarten dat beide plannen van aanpak niet voor het aflopen van de Samenwerkingsregeling zullen zijn afgerond. Hetgeen deze verlenging noodzakelijk maakt.

Detentiewezenen

In 2020 heeft Nederland incidenteel € 30 miljoen beschikbaar gesteld voor verbeteringen in het detentiewezenen. € 20 miljoen hiervan wordt besteed aan de bouw van de nieuwe gevangenis, onder leiding van het *United Nations Office on Drugs and Crime* (UNOPS). Momenteel vinden de voorbereidende werkzaamheden plaats en de daadwerkelijke bouw van de gevangenis zal spoedig van start gaan. De bouw vindt gefaseerd plaats. Halverwege 2027 zal de eerste fase worden opgeleverd, wat reeds leidt tot aanvullende celcapaciteit voor Sint Maarten. In 2028 wordt de gehele nieuwe gevangenis opgeleverd met een celcapaciteit van 191, meer dan een verdubbeling van de huidige capaciteit.

De resterende € 10 miljoen wordt aangewend voor structurele verbeteringen van de detentieomstandigheden. Zo heeft mijn voorganger begin februari jl. een tripartite overeenkomst getekend tussen Sint Maarten, het *United Nations Office on Drugs and Crime* (UNODC) en Nederland. Hiermee draagt BZK € 3,2 miljoen bij aan het meerjarige ondersteuningsprogramma (ADVANCE SXM programma) ter verbetering van het detentiewezenen van Sint Maarten. Dit programma ondersteunt het Ministerie van Justitie van Sint Maarten met het op orde brengen van de organisatie van de gevangenis en maakt de gevangenis gereed voor de transitie richting de nieuwbouw. De looptijd van dit programma is van 1 augustus 2025 (middels een initiële overeenkomst tussen Sint Maarten en UNODC) tot en met augustus 2029.

Politie

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid biedt hulp en bijstand bij het plan van aanpak politie door middel van ondersteuning van een medewerker van de Nationale Politie aan het Korps Politie Sint Maarten (KPSM). BZK draagt sinds 2023 bij aan een grondige renovatie van de politiecellen in Philipsburg middels een bijdrage (vanuit de € 30 miljoen) aan het *National Recovery Program Bureau* (NRPB). De werkzaamheden vinden momenteel plaats.

51ste Voortgangsrapportage

De Voortgangscommissie Sint Maarten (hierna: commissie) rapporteert over de uitvoering van de plannen van aanpak Sint Maarten. Bijgevoegd bij deze brief vindt u de 51ste voortgangsrapportage van de commissie. Deze rapportage betreft de periode van maart 2025 – juni 2025. In de rapportage stond een brand in de gevangenis in mei 2025 centraal. Hierdoor is weinig progressie geboekt op het plan van aanpak detentie. De brand heeft significante druk gelegd op de reeds krappe capaciteit van KPSM. De commissie is verheugd over de diverse vormen van ondersteuning van het Ministerie van Justitie op Sint Maarten. De commissie is daarnaast positief over de vooruitgang van de implementatie van het functieboek bij KPSM. De commissie onderkent bereidheid bij het Ministerie van Justitie om structurele verbeteringen door te voeren.

52ste Voortgangsrapportage

Bijgevoegd vindt u tevens de 52ste Voortgangsrapportage. Deze rapportage betreft de periode van juli 2025 – januari 2026. In deze rapportage spreekt de commissie zich positiever uit dan in de vorige rapportage. Zo spreekt zij haar waardering uit voor de organisaties die zijn betrokken bij het nieuwbouwtraject. Desondanks blijven er zorgen bestaan over de personele bezetting. De commissie benoemt positieve stappen binnen KPSM, maar geeft ook aan dat KPSM onder druk staat door continue ontwikkelingen van het criminaliteitsbeeld. Binnen het Ministerie van Justitie zijn positieve stappen gemaakt in de versterken van de organisatie en in samenwerking met partners binnen en buiten het Koninkrijk. Ten slotte uit de commissie complimenten voor de voortgang die de Minister van Justitie en haar team op het dossier hebben geboekt.

In de rapportage staat opgenomen dat twee door BZK verstrekte subsidies zullen worden verlengd t/m november 2027. Hier is echter nog geen beslissing over genomen. Dit gebeurt op een later moment in 2026. Net als de Voortgangscommissie Sint Maarten ben ik verheugd over de stappen die Sint Maarten de afgelopen periode heeft gemaakt. De voortgang – en uitdagingen – heb ik recent met eigen ogen mogen aanschouwen tijdens mijn reis ons Caribisch deel van het Koninkrijk. Ik ben hoopvol dat de Minister van Justitie van Sint Maarten met voortdurende inzet de komende jaren verder toe zal werken naar de afronding van de plannen van aanpak.

Verlenging AMvRb

De Samenwerkingsregeling kan worden verlengd met twee jaar indien niet alle plannen binnen de voorafgaande termijn zijn afgerond. Verlenging per koninklijk besluit heeft eerder plaatsgevonden in 2012, 2014, 2016, 2018, 2020, 2022 en 2024. De Samenwerkingsregeling loopt momenteel tot 10 oktober 2026. Omdat de plannen van aanpak Detentie en Politie van Sint Maarten nog niet zijn afgerond, wordt de Samenwerkingsregeling opnieuw met twee jaar verlengd.

Het ontwerp-koninklijk besluit tot verlenging van de Samenwerkingsregeling is behandeld in de Rijksministerraad van 24 april jl. Conform artikel 42, vierde lid, van de Samenwerkingsregeling wordt het ontwerp-koninklijk besluit tot verlenging voor een voorhangprocedure van vier weken aan beide kamers der Staten-Generaal gezonden. Met het oog hierop treft u het ontwerp-koninklijk besluit als bijlage bij deze brief aan. Conform artikel 42, derde lid, van de Samenwerkingsregeling dient het koninklijk besluit uiterlijk 10 augustus 2026 in het Staatsblad te worden gepubliceerd.

Op 21 oktober 2023 is de Rijkswet aangenomen tot wijziging van de artikelen 14 en 38 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden (Stb. 2023, 407), waarmee de mogelijkheid is beperkt een algemene maatregel van rijksbestuur uit te vaardigen zonder wettelijke grondslag daartoe. In samenspraak met Aruba, Curaçao en Sint Maarten wordt op dit moment gewerkt aan Rijkswetgeving die een grondslag biedt voor zelfstandige algemene maatregelen van rijksbestuur die hun gelding dienen te behouden, waaronder de Samenwerkingsregeling.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E. van der Burg